

Biblioteka *Moj svet*

knjiga deseta

Oliver Ušman

Silvija Vit

Tajni plan: More

prvo izdanje

Naslov originala

Oliver Uschmann

Sylvia Witt

Meer geht nicht

Copyright © 2020 Beltz & Gelberg Gulliver

in the publishing group Beltz – Weinheim Basel

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

© Kreativni centar, 2021

Ilustracije Slađana Ljubić

Dizajn Dušan Pavlić

Urednik Natalija Panić

Lektura Nevena Živić

Priprema za štampu Saša Stefanović

Izdavač *Kreativni centar*, Beograd, Gradištanska 8

tel.: 011 / 30 88 446

www.kreativnicentar.rs

e-mail: info@kreativnicentar.rs

Za izdavača mr Ljiljana Marinković, direktorka

Štampa ????????, Beograd

Godina štampe 2021

Tiraž 1500

ISBN 978-86-529-0995-7

Objavlivanje ovog dela podržala je književna mreža TRADUKI koju čine Savezno ministarstvo za Evropu, integraciju i spoljne poslove Republike Austrije, Ministarstvo spoljnih poslova Savezne Republike Nemačke, švajcarska fondacija za kulturu *Pro Helvecija*, Udruženje prevoditeljki i prevodilaca (Centar za književnost Beč) po nalogu Saveznog ministarstva umetnosti, kulture, javne uprave i sporta Republike Austrije, Gete institut, Javna agencija za knjigu Republike Slovenije, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Resor za kulturu Vlade Kneževine Lihtenštajn, Fondacija za kulturu Lihtenštajn, Ministarstvo kulture Republike Albanije, Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije, Ministarstvo kulture Rumunije, Ministarstvo kulture Crne Gore, Ministarstvo kulture Republike Severne Makedonije, Ministarstvo kulture Republike Bugarske, Sajam knjiga u Lajpcigu i Fondacija *S. Fischer*.

TAJNI PLAN: MORE

OLIVER UŠMAN
SILVIJA VIT

S nemačkog prevela
Olga Lazić

Kreativni centar

Tarantula u svlačionici

Ne smete da uđete u svlačionicu!“ Šarif je, širom razrogačenih očiju, naslonjen leđima na vrata svlačionice. Jedno oko mu je smeđe, drugo plavo. Napolju je božanstven sunčan dan.

„Šta ima unutra?“, pita Kevin.

Kevin je novajlija koji se početkom školske godine s mamom doselio u naš grad. Oca ne spominje. Znamo da mu mama mnogo radi. Ipak, Kevin je uvek dobro raspoložen, ali pomalo naivan. Svakom sve veruje, pogotovu Šarifu, koji zaista ume zanimljivo da priča; taj je u stanju da svakoga ubedi u šta god poželi.

„Unutra je pauk iz egzotičnih delova sveta“, užurbano priča Šarif. „Ovolikiiiiiiii!“

Širi ruke, praveći razmak od oko 20 cm. Kevin je preplašen. Na jedvite jade izdržavam da ne puknem od smeha. Dobro znam da u svlačionici nema nikakvog pauka. Bio sam unutra, išao sam do toaleta. Inače, ja mogu da zapamtim sve što

vidim u nekoj prostoriji. I koja obuća je pobacana unaokolo, i kakav je zvuk vrata kada grebu po podu, i kako mirišu stvari za fizičko, od kojih se neke, rekao bih, retko peru i uglavnom smrde na mešavinu supe iz kesice i viršli koje su odstojale nekoliko dana.

„Daj, otvori već jednom ta vrata!“, viče Bina, kojoj je jasno da se Šarif glupira.

Nas troje smo najbolji drugari još od prvog razreda osnovne škole. Bina kapira stvari brže nego druga deca i uvek sve zna da popravi. Jednom nam je danima kapljala voda iz slavine lavaboa u učionici. Domar nije došao da je popravi, i tako je Bina donela klešta i pred celim odeljenjem popravila kvar. Bili smo mirni kao bubice, a onda je Šarif počeo da aplaudira, i mi smo mu se svi pridružili.

„Tarantula!“, uzvikuje Šarif, stojeći i dalje pred vratima svlačionice. „Tako se zove ta vrsta pauka, sad sam se setio!“

Gledao sam jednom prilikom dokumentarni film o tarantulama. Dlakave su i kvrgave, deluju kao loptice od filca s nožicama koje podsećaju na suve grančice. Bina sad hvata kvaku od vrata, a Kevin se polako pomera unazad.

„Akvarijum!“, uzvikuje Šarif. „Tako se zove radnja gde se prodaju ovi paukovi. Nalazi se 800 metara odavde, tako da im je verovatno odande pobjegla!“

Kevin sad već pomalo drhti. Bina sklanja ruku s kvake: „Hajde, prestani već jednom! Nema unutra nikakve tarantule!“

Šarif se smeška, pa nastavlja: „Ovo se stvarno dogodilo, slušajte sad. U Lojtbahu je tarantula pobjegla iz tegle u jednom stanu. Otpuzala je do komšija koji su živeli na spratu ispod njih. Bio im je odškrinut prozor. I dok su tako krajnje opušteno sedeli na kauču, iz čista mira im je ova životinja pala na glavu!“

Kao prvo, Lojtbah uopšte ne postoji, kao drugo, tarantule ne mogu da puze po plafonu, jer su preteške. No, i sama pomisao na ovaj prizor potpuno me užasava.

Za Kevina je ovo već previše. Počinje da vrišti i da beži. Trčeci prolazi kroz grupicu naših drugara iz odeljenja, koji su svi od straha pobile na pod. Bina me gleda i ne trepće. Niko i ništa nju ne može da prevari, možda samo ponekad Šarif. Šarif, inače, svim srcem želi jednog dana da postane glumac. Njegovi roditelji su iz Tunisa, pa nam je jednom prilikom pustio nekakav tuniski film. Najveći deo vremena se u filmu pričalo, povremeno je kamera dugo ostajala na jednom kadru, tačnije, na ulaznim vratima, na kojima se niko nikad nije pojavio, kao i na jednoj škorpiji u pesku. Sve je delovalo čudno, kao san koji sanjaš kad imaš groznicu.

Bina kaže: „Opet se sprdaš s nama.“

Pored ulaznih vrata stoji natpis na kome piše: „Ko opsuje ili uvredi sudiju, biće udaljen sa sportskog terena!“ Ovo odmah moram da slikam i objavim. Imam svoj kanal, koji se zove *Džungla natpisa*. Najdraži natpis mi je zasad onaj koji stoji pored prodavnice građevinskih delova. Ispod nacrtanog i precrtanog čovečuljka koji piški, piše: „Zabranjeno uriniranje“.

Šarif se sklanja s vrata: „U redu, onda je najbolje da sami pogledate!“

Bina sad više uopšte nije sigurna da li Šarif izmišlja ili ne izmišlja. Čak je i nju uspeo da obmane!

Čujem glas nastavnika fizičkog: „Deco, šta se ovde dešava? Zašto svi ležite na podu? I zašto Kevin jurca unaokolo kao da ga je ujela tarantula?!“

Ne verujem svojim ušima! *Kao da ga je ujela tarantula!* Počinjem da se smejem, i Šarif se grohotom smeje. Niz lice mu već teku suze dok nastavlja da se cereka kao lud. Gušeci se u sopstvenom smehu, otvara vrata svlačionice.

Bina mu kaže: „Kakav si ti prevarant!“

Kao bajagi je ljuta na njega, ali ipak mora da prizna: „Bravo! Ti si vrhunski glumac!“

Ribnjak u dvorištu

U nekim davnim, prošlim vremenima, porodice su se okupljale za trpezom i ručavale zajedno. U jednoj staroj knjizi video sam takvu fotografiju. Moji roditelji imaju radnju i po ceo dan su zauzeti. Šarifov tata je zaposlen u jednoj velikoj fabrici gde se proizvode automobili, samo što on ne radi na fabričkoj traci, već za kompjuterom, gde kreira električna vozila. Čovek svaki put mora ljudima da pojašnjava ovu činjenicu, jer svi uglavnom misle da je običan radnik. Šarifova mama ima pune ruke posla s Mehdijem, Šarifovim mlađim bratom.

Bina nema mamu. Poginula je pre dve godine, dok je vozila bicikl. Pregazio je kamion. Strašno! Sedneš tako na svoj bajs, sunašće sija, sve miriše na leto, iz obližnjeg kafića se čuje lepa muzika, i sledećeg trenutka te prosto nema. Jednostavno te više nema na ovom svetu! Kuda si otišao? Niko ne zna. Na nebo? U neki novi život? Ili možda nikuda? Otad Bina živi sama s tatom. Ni njen tata

nikad ne dolazi kući na ručak. On se bavi prodajom poljoprivrednih mašina i jede sendviče koje drži na poslu, u fioci svog radnog stola.

S obzirom na to da niko od nas kod svoje kuće nema s kim da sedne za sto i ruča, mi volimo da odemo na ručak kod Kevina. Njegova mama preko dana radi u azilu za životinje, a uveče kelneriše u jednom restoranu. Vikendom Kevin i mama odlaze na buvlju pijacu, gde kupuju jeftine stvari koje kasnije prodaju preko interneta, pa tako uspevaju da zarade malo novca. U vreme ručka ni kod Kevina nema odraslih osoba, međutim, Kevin odlično kuva. Ne podnosi zamrznute pice ili gotove kobasice sa sosom od karija, jer obožava da kuva, baš onako kako su to činile porodice sa starih fotografija.

Kevin otključava stan i baca ključ na komodu. „Krompiri sa začinskim biljem, može?“, pita nas. „Zapečeni u rerni. S ruzmarinom i maslinovim uljem.“

Na putu do kuhinje pušta muziku na prastarom muzičkom stubu. Muzika je vesela, zvuči kao njihanje palminih listova na vetru.

„Kakva je ovo muzika?“, pitam.

Kevin dovikuje iz kuhinje. „To je rege. Mama i ja obožavamo rege.“ Kevin otvara fioku, iz koje vadi mrežicu s krompirima i stavlja je na sto. „Ko će da mi pomogne da oljuštim krompir?“

Šarif seda pored njega. Trpezarijski sto se pomalo ljulja. Bina, koja uvek za pojasom nosi svoju multifunkcionalnu alatku kao što vojnici nose svoje oružje, odmah leže ispod stola i počinje da zateže šrafove.

Stan im se nalazi u jednoj staroj kući. U drugom, većem delu te kuće, žive vlasnici. Kevin i mama imaju tri sobe, koje deluju kao da su naknadno dodate na kuću. Prosto izgledaju kao čir koji štrči. U hodniku, na podu, pobacan je veš.

Bina, još uvek ispod stola, dovikuje: „Kad završim s nogarima od stola, biće mi potreban ključ koji zavrće velike matice.“

Osvrćem se oko sebe. U dnu prostorije primećujem kartonske kutije napunjene starim stvarima s buvljaka.

„Šta se nalazi tamo pozadi?“, zanima me.

„Dvorište!“, odgovara Kevin. „Još nije sređeno!“

Da bih mogao da prođem, sklanjam kutije, i iz jedne od njih počinju da ispadaju kablovi nekakvog starog plejstejšna. Izlazim u dvorište. Prelepo je!

Nisam mogao ni da pretpostavim da se iza kuće nalazi ova oaza. Čičci su izrasli preko dva metra, pa čak i cvetaju. U jednom uglu je ribnjak. Voda je mutna, a oko ribnjaka je pesak, podseća na plažu. Tu je i jedna mala brvnara.

Iza mene se pojavljuje Bina.

„Šta misliš, da li unutra možda ima ključ dvanaestica?“

Obožavam kad ovako priča. U radnji mojih roditelja se prodaje alat. Nijedan dečak iz mog odeljenja ne bi znao čemu sav taj alat služi, ali Bina sve zna. Oduvek sam voleo da joj posmatram ruke dok nešto radi. No, od šestog razreda se nešto promenilo. Sve češće priželjkujem da budem sto ili pokvarena slavina kako bi me njene ruke dodirnule.

„Šta radite tu?“, sad i Kevin izlazi, prsti su mu masni.

„Šta je ovo?“, pitam ga.

„Moja plaža“, odgovara Kevin. „Još nije gotova. Pesak donosim iz parka.“

Bina s poteškoćom otvara vrata brvnare. Unutra ne pronalazimo nikakav alat, samo dušek i nekoliko knjiga o moru. Na zidovima su posteri prelepih plaža.

Nailazi Šarif. „Kakva je ovo džungla, šta je ovo?“, uzvikuje. „Pa ovo je prava prašuma!“

„Ne vredaj mi ribnjak!“, kaže Kevin.

„Zašto si polepio sve ove postere?“, pitam.

„Zašto ne donosiš pesak s plaže?“, pita Bina.

Kevin nas gleda i vrti glavom.

„Znate šta? Idite vi lepo negde drugde na ručak!“

„Šta ti je?“, pita ga Šarif.

Nikada nismo videli Kevina ovako ljutog. Ljutanja se ne uklapa uz muziku koju slušamo.

„Ma, sve je sranje“, dere se Kevin. „Znaš zašto ne donosim pesak s plaže? Zato što nikad u životu nisam bio na moru!“

Otkida ljubičasti cvet sa stabljike, čiji končići sad lebde u vazduhu.

Bina prva progovara: „Nisi nikad bio na moru?“

„Nisam.“ Nije više besan, sad je tužan. „Ili nemamo para za putovanja, ili nemamo vremena. Kad imamo para, nemamo vremena. Kad imamo vremena, nedostaju nam pare.“

Bina kaže: „Nedopustivo! Nije moja mama valjda zbog toga poginula!“

Sad svi u čudu gledamo Binu.

„Život može da se završi u svakom trenutku“, kaže. „To važi za svakog od nas!“

Šarif obara glavu. Kevin gleda u pravcu ribnjaka. Razmišljam da li da je zagrlim. Mislim da ona nije od onih devojčica koje treba tešiti, pre bih rekao da je ona ta koja kolo vodi.

„Kevine, vodimo te na more!“, kaže ona. „I to ovog vikenda!“

Gleda u mene i Šarifa. Ja kažem: „Tako je!“